

Vogels van Ameland

Michiel Versluys, Ricus Engelmoer, Dirk Blok & René van der Wal (red.) 1997. Vogels van Ameland. Friese Pers Boekerij, Leeuwarden 452 pp ISBN 90-3301-7318. F.57,50)

Dat het Waddengebied een vogelrijk gebied is, is genoegzaam bekend. De laatste decennia is mede door de activiteiten van SOVON de kennis over het voorkomen van vogelsoorten sterk verbeterd. Recente boeken met een gedegen beschrijving van de vogelstand in dit

gebied zijn echter opvallend schaars. Tot vorig jaar waren de meest recente avifauna's van Schiermonnikoog (1973), Vlieland (1968) en Ameland (1976) al weer twintig tot dertig jaar oud. Alle drie verschenen ze als publikatie in de bekende gele reeks Wetenschappelijke Mededelingen van het KNNV. Terschelling kreeg in 1985 een soort halve nieuwe avifauna over alleen de broedvogels. Texel is zonder meer het best beschreven waddeneiland, zeker na de gedegen publikatie *Vogels op het Gouwe Boltje* uit 1996.

Eind vorig jaar verscheen *Vogels van Ameland*, een stevig gebonden boekwerk van ruim 450 pagina's. De eerste vergelijking met de Texelse avifauna (ook gebonden, iets dikker, ongeveer zelfde prijs) viel zeker niet negatief uit: weliswaar mist het leeslint, maar dit wordt ruimschoots goedgemaakt door de verlevendiging met foto-illustraties en vogeltekeningen, die in het Texelse boek geheel ontbreken. Het boek geeft weer eens aan hoe goed wij in Nederland zijn bedeed met vogelfotografen en -tekenaars!

Een ander positief punt is zonder meer het feit dat de nieuwe Amelandse avifauna zich niet beperkt tot de broedvogelbevolking, zoals bijvoorbeeld nog wel het geval was met de oude avifauna uit 1976 (*A. Valk, De Broedvogels van Ameland, WM-KNNV nr.112*). In de inleiding verontschuldigen de samenstellers zich voor de lange tijd die zit tussen het afsluiten van het veldwerk (1989) en de publicatie van de avifauna. Bij sommige gegevens, zoals de wadvogel- en zeetrekellingen zijn echter ook recentere gegevens gebruikt. In een bijlage (3) worden verder ook nog enige broedvogelgegevens uit de periode na 1989 gegeven. Het is trouwens niet ongewoon dat er bij avifauna's een redelijk aantal jaren zit tussen het afsluiten van de veldgegevens en de publikatie (zie bv. de voornoemde Texelse avifauna), een logisch gevolg van het werken met onbetaalde krachten. De suggestie van de samenstellers dat *Vogels van Ameland* gemaakt is door amateurs, is gezien de namen van de participanten echter een onjuiste vorm van bescheidenheid. Bovendien beschikken ook 'amateurs' tegenwoordig over technische mogelijkheden, waar professionals vroeger niet eens van durfden dromen. Ik vind het dan ook jammer te moeten constateren dat de kwaliteit van nagenoeg alle grafieken matig is.

Bij figuur 7.29 is gezien de vergrijsde achtergrond nog meer misgegaan. Dat dit niet ligt aan de drukker, blijkt uit het feit dat sommige grafieken wel scherp zijn. Hierbij is het opvallend dat bijna alle figuren van hoofdstuk 4 goed zijn. Gezien de auteurs van dit hoofdstuk vermoed ik een Apple-effect. Het is overigens niet zo dat de onscherpte van de grafieken ten koste gaat van de duidelijkheid van de weergegeven informatie.

Voor een Friese avifauna ontstaan als een projekt van de Fryske Feriening foar Fjildbiology en gedrukt door een Friese drukker uit Ljouwert is het ontbreken van de eigen taal een gebrek. Had er niet een 'gearfetting' bijgekund? Overigens mist er ook een samenvatting in de lingua franca van dit moment, het Engels, terwijl er wel een Duitse samenvatting is. Jammer en merkwaardig, omdat er bij de auteurs toch genoeg mensen zitten, die de Engelse taal voldoende machtig zijn.

Een ander merkwaardig punt aan het boek is het register. Het is jammer dat niet het gehele boek is opgenomen in het register. Curieus is het echter dat het register van de Nederlandse en wetenschappelijke vogelnamen verschillend is.

Uiteraard is er wel meer kritiek te leveren, zoals op de infantiele indruk van figuur 2.13 (misschien bedoeld als benadrukking van het voorgestane amateurisme?) of op het helaas ook in deze avifauna ontbreken van 'extra' lokale onderwerpen (bv. over de (beide) eendekooien of over Amelandse vogelnamen).

De uiteindelijke conclusie moet echter zijn, dat de diverse auteurs, ondanks de veelheid en diversiteit aan gegevens, er in geslaagd zijn een uitstekende avifauna te maken, waarin de rijkdom van de Amelandse vogelwereld goed wordt beschreven. Een absolute must voor iedereen die, al of niet beroepsmatig, geïnteresseerd is in het Waddengebied, Ameland of in avifauna's. Hopelijk is deze avifauna een aanzet tot vernieuwing van de avifauna's van Vlieland, Schiermonnikoog en, wie weet, in de toekomst een goede avifauna van het gehele (Nederlandse) Waddengebied.

Arjo Bunschoeke.